

L'actualitat a l'aula

La pobresa:

la gran oblidada a les Nacions Unides

© Juan Vicado / Intermón Oxfam

La humanitat no ha produït mai tanta riquesa com en aquests temps. Mai no havia existit tanta consciència que la misèria i la desigualtat és el pa de cada dia de la majoria dels éssers humans. L'any 2000 van néixer els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) per tal de canviar aquesta realitat. Cinc anys després, els governs reunits a la Cimera de les NN.UU. esquiven l'examen.

A més d'analitzar els ODM, aquesta edició de Global Express ofereix un balanç dels avenços i els retrocessos aconseguits i proposa elements per reflexionar sobre el paper de les NN.UU. i de la ciutadania en la lluita contra la pobresa.

- ☐ L'hora dels fets
- ☐ Amb tan poc ens conformem?
- ☐ D'aquí a cinc anys...
- ☐ Per què no s'avança més i millor?
- ☐ Els governs esquiven l'examen
- ☐ Per fi la gent?

L'hora dels fets

L'hora dels fets

La humanitat no ha produït mai tanta riquesa com en aquests temps. Mai no havia existit tanta consciència que la misèria i la desigualtat és el pa de cada dia de la majoria dels éssers humans. L'any 2000 van néixer els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) per tal que canviar aquesta realitat, per ella mateixa un escàndol, es convertís en prioritari. Cinc anys després, del 13 al 16 de setembre, es van reunir a Nova York 191 caps d'Estat i de Govern de tot el món amb un important examen sobre la taula: analitzar el grau de compliment d'aquests Objectius i dels compromisos assumits en altres cimera de les Nacions Unides (NN.UU.). Malauradament, el resultat final d'aquesta cimera va ser insatisfactori i els governs, talment com alumnes mal preparats, van evitar abordar a fons la qüestió i assumir compromisos concrets.

Parlar d'aquests temes no és nou. En les últimes dècades s'han celebrat nombroses cimera sobre temes d'importància crucial (medi ambient, gènere, població, etc.), de les quals han sortit acords en general ben encaminats –encara que retòrics i tímids–, que solen quedar, com canta Ana Belén, en *“paraules que gairebé sempre acaben en res”*. Mentrestant, i per esmentar només algunes dades, més de 1.200 milions de persones viuen en la pobresa extrema; cada any moren 11 milions de nens per malalties que es poden prevenir i 115 milions no tenen escola; mig milió de dones moren en el part; gairebé 1.000 milions de persones viuen en tuguris; més de 1.000 milions de persones no tenen aigua potable; més de 10.000 espècies animals estan amenaçades, i molts països empobrits gasten més en el servei del deute que en serveis socials (en el cas de Nigèria, 1.700 milions de dòlars a l'any).

Els acords, les declaracions i les denúncies acaben enterrats a l'agenda per altres compromisos que a la pràctica es revelen més importants. Si ens atenim als fets, respondre de manera efectiva a l'escàndol *creació de riquesa - augment de la desigualtat* no és prioritari. Per esmentar un exemple recent, a primers de juliol es van reunir els països més poderosos del planeta (el G-8) amb un ordre del dia que incloïa de manera prominent la situació de l'Àfrica. Un parell de dies abans, grans figures de la música i més de 200.000 persones reclamaven a Londres justícia per a l'Àfrica, amb l'objectiu de fer pressió. No obstant això, com van reflectir els titulars dels mitjans de comunicació, *“L'economia mundial desplaça l'Àfrica de les converses del G-8”*. Per *“economia mundial”* s'entén els interessos econòmics dels poderosos, és clar.

Mentre el món ric només es preocupa per la seguretat, per a almenys dos terços de la humanitat la inseguretat significa no tenir accés als béns elementals: aigua, menjar, educació, respecte, salut. Els vincles entre un món desenvolupat i un món segur apareixen de tant en tant en discursos i en documents oficials, però rarament es tradueixen en polítiques.

A l'informe *“Un concepte més ampli de la llibertat”*, el secretari general de l'ONU adverteix que *“la humanitat no podrà tenir seguretat sense desenvolupament, no podrà tenir desenvolupament sense seguretat i no podrà tenir cap d'aquestes coses si no es respecten els drets humans”*.

La Cimera del Mil·lenni (setembre del 2000), de la qual van sortir els ODM, va ser convocada per passar de les paraules als fets, per posar aquest assumpte al lloc que li correspon a l'agenda mundial, al primer, i per mobilitzar una gran aliança mundial contra la injustícia i la pobresa. *“Els problemes de desenvolupament –diu un informe de l'ONU– poden ser complexos però, especialment en el món interconnectat d'avui, no han de ser resolts aïlladament.”*

En aquesta cimera, els 191 Estats membres de les NN.UU. van signar la **Declaració del Mil·lenni**, un acord basat en els valors comuns de pau i seguretat, la protecció dels drets humans i les condicions de vida adequades que garanteixin la dignitat bàsica de tots els pobles. Posteriorment, els vuit **Objectius del Desenvolupament del Mil·lenni** (ODM), inspirats en la Declaració, es van plasmar en un programa de desenvolupament mundial, segons el qual els països es comprometien a treballar junts per aconseguir metes concretes per reduir la pobresa i extirpar la desigualtat i la inestabilitat en un termini de 15 anys.

L'any 2004, Nigèria va pagar en servei del deute 5 vegades més del que va invertir en educació i 13 vegades més del que va gastar en salut.

Uns objectius comuns

Els ODM recullen i sintetitzen acords i resultats de desenvolupament assolits en conferències internacionals i cimeres mundials anteriors, sobretot de la dècada dels 90.

Els Objectius del Desenvolupament del Mil·lenni són:

- reduir a la meitat la pobresa extrema i la fam
- aconseguir l'ensenyament primari universal
- promoure la igualtat entre els sexes
- reduir en dues terceres parts la mortalitat dels menors de 5 anys
- reduir la mortalitat materna en tres quartes parts
- aturar la propagació del VIH/sida, el paludisme i la tuberculosi
- garantir la sostenibilitat del medi ambient
- fomentar una associació mundial per al desenvolupament, amb metes per a l'assistència, el comerç i l'alleujament de la càrrega del deute

A partir d'aquestes formulacions generals, es van concretar 18 metes i més de 40 indicadors que permetin verificar avenços i retrocessos.

Amb tan poc ens conformem?

Mirar amb atenció les metes acordades produeix una certa esgarripança: **reduir** a la meitat el percentatge de persones que passen gana; **disminuir** en tres quarts el percentatge de dones que moren en el part i en dos terços el dels nens que moren abans de fer cinc anys, etc. Què passa amb els quarts i amb els terços que queden fora de l'objectiu? Resulta cínic i cruel, i probablement ho és, perquè hi ha mitjans tècnics, coneixement i fons per fer-hi front, tal com assenyala Evelyn Herfkens, coordinadora de la Campanya del Mil·lenni de l'ONU: *"Som la primera generació que pot eradicar la pobresa i no volem perdre aquesta oportunitat"*. No obstant això, el sentit d'aquestes metes tan modestes –almenys des de la perspectiva dels qui pateixen tals xacres– és quantificar per poder avaluar. Alguna cosa així com dir: "almenys, això".

El propòsit és millorar la situació de manera significativa en quinze anys, generant així sinergies i dinàmiques que inverteixin la tendència d'injustícia per justícia. Segons l'ONU, *"les inversions en desenvolupament humà als països de baixos ingressos tenen rendiments molt elevats. Moltes economies estan atrapades en la trampa de la pobresa a causa de la morbiditat, de la nutrició deficient, del baix nivell d'instrucció, de l'accés limitat a l'aigua salubre i, moltes vegades, d'un ràpid creixement demogràfic."*

A través dels objectius i les metes concretes en els diferents camps, la iniciativa, i tot el moviment que genera, vol caminar cap a un horitzó més ambiciós i més profund. Aquest és el sentit de l'objectiu 8 –fomentar una associació mundial per al desenvolupament–: significa per si mateix una nova organització del món al servei no pas de l'acaparament per una minoria dels recursos i dels avenços que són de tots, sinó del repartiment just. Aconseguir les metes corresponents a aquest objectiu comportaria el compliment de la resta en alguna mesura, ja que es refereix a alguns dels pilars de la injustícia: el sistema comercial i financer, el deute extern, el funcionament de la cooperació internacional, el poder de les transnacionals i l'accés al coneixement i a la tecnologia. La resposta a la pregunta de si ens conformem que continuï morint (menys) gent, que continuï havent-hi (menys) nens i nenes sense accés a l'educació, que les dones continuïn (menys) discriminades, etc., és, per descomptat, no. No ens hi conformem. Aquestes metes tan modestes només tenen sentit si són passos significatius per sortir d'aquesta escandalosa organització del món, per escapar-se d'un model de desenvolupament que s'alimenta de l'acaparament de riqueses i poder en mans d'una minoria. En conseqüència, cal anar més enllà d'aquests passos concrets, superar-los en el temps i en les metes.

D'aquí a cinc anys... D'aquí a cinc anys...

El juny passat, el secretari general de les Nacions Unides va presentar un informe sobre com anava, amb vista a la Cimera del Mil·lenni, la consecució de les metes, assenyalant que des del 1990 *“hi ha hagut una reducció massiva i sense precedents de la pobresa a nivell mundial, liderada per l'Àsia. Però, alhora, els molt pobres s'estan fent encara més pobres a l'Àfrica subsahariana”*, i conclouia dient que *“si aquesta tendència persisteix, molts dels països més pobres no aconseguiran gaires o potser cap dels Objectius del Mil·lenni fixats per al 2015”*.

Si s'exclou la Xina, s'observa que el progrés s'ha fet a menys de la meitat de la taxa que es necessita. El nombre de pobres d'ingressos en les regions de l'Àfrica al sud del Sàhara, a l'Àsia meridional i a l'Amèrica llatina combinades ha augmentat al voltant de 10 milions per any des del 1990. En els dos últims decennis, desenes de països han experimentat descensos dels nivells mitjans de vida.

Actualment, 1.200 milions de persones lluiten cada dia per sobreviure amb menys d'un dòlar EUA al dia, és a dir, gairebé el mateix nombre que fa un decenni.

Segons aquest informe, la pobresa extrema s'està reduint, en termes percentuals, però els pobres cada vegada són més pobres. L'any 2001 el 21,3% de la població dels països del Sud vivia amb menys d'un dòlar al dia, davant el 27,9% del 1990, però els percentatges s'incrementen pels avenços registrats a l'Àsia; a l'Àfrica subsahariana, el 46,4% de la població sobreviu amb un dòlar al dia. A l'Amèrica llatina i al Carib la situació millora, però no tan de pressa com caldria.

També milloren els percentatges que es refereixen a la fam crònica, però hi ha 800 milions de persones l'alimentació de les quals és insuficient, i la malnutrició afecta una quarta part dels nens als països empobrits. Els progressos són escassos en la lluita contra la sida, que és imprescindible intensificar, o a l'hora de millorar la salut maternoinfantil. I es demanen més avenços per facilitar l'accés a l'aigua potable i als serveis de salut bàsics.

El progrés en la consecució dels altres objectius tampoc no té un signe ben definit. L'any 1990 es va establir l'objectiu d'educació per a totthom, que s'havia d'aconseguir l'any 2000. És encoratjador que la bretxa d'educació entre els dos sexes s'hagi reduït a la meitat, però la trista veritat és que en el decenni de 1990 només es va aconseguir una desena part del progrés necessari. No és gens sorprenent, doncs, que l'objectiu s'hagi traslladat al 2015; no obstant això, al pas que anem, si no es quadruplica el ritme de progrés tampoc no es podrà complir aquesta promesa de garantir l'educació de tots els nens.

Els progressos en matèria de mortalitat materna i infantil, malnutrició, accés a l'aigua potable salubre i higiene adequada del medi van perdre dinamisme en el decenni de 1990 en comparació amb decennis anteriors. A causa de l'epidèmia de la sida, del ressorgiment d'altres malalties (el paludisme i la tuberculosi) i de les deficiències dels serveis

sanitaris, en el decenni de 1990 les condicions han empitjorat de manera acusada.

Objectiu 1: Eradicar la pobresa extrema i la gana

Les taxes mundials de pobresa s'estan reduint, principalment a l'Àsia, però milions de persones més han caigut en la pobresa extrema a l'Àfrica subsahariana, on els pobres cada cop ho són més.

S'han aconseguit progressos en la lluita contra la fam, però en algunes regions hi ha hagut retrocés a causa del lent augment de la producció agrícola i del creixement de la població. Des del 1990, hi ha diversos milions més de persones que pateixen fam crònica a l'Àfrica subsahariana i a l'Àsia meridional, on la meitat dels nens menors de 5 anys pateixen malnutrició.

Objectiu 2: Aconseguir l'educació primària universal

Cinc regions s'estan acostant a una taxa de matriculació del 100%, però a l'Àfrica subsahariana menys de les dues terceres parts dels nens estan matriculats en escoles primàries. També en altres regions, incloses l'Àsia meridional i Oceania, encara queda molt per fer. En aquestes i en altres zones, l'augment de la matriculació ha d'anar acompanyat d'esforços per aconseguir que els nens no abandonin l'escola i rebin una educació de qualitat.

Objectiu 3: Promoure la igualtat de gènere i l'empoderament de la dona

Si bé amb lentitud, s'està reduint la diferència entre els gèneres en la taxa de matriculació en l'educació primària del món en desenvolupament, la qual cosa constitueix un primer pas per reduir les desigualtats existents des de fa molt temps. En gairebé totes les regions del Sud, les dones desenvolupen una proporció menor dels llocs de treball assalariats que els homes, i sovint es veuen relegades a treballs inestables i mal remunerats.

Tot i que s'estan aconseguint progressos, les dones continuen sense estar representades de manera equitativa en els nivells més alts de l'organització política, ja que només ocupen el 16% dels escons dels parlaments del món.

Objectiu 4: Reduir la mortalitat dels nens menors de 5 anys

La taxa de mortalitat dels nens menors de 5 anys s'està reduint, però no pas a la velocitat necessària. Cada any moren 11 milions de nens (30.000 per dia) a causa de malalties que es poden prevenir o tractar. La majoria d'aquestes vides es podrien salvar ampliant els programes existents que promouen solucions senzilles i de baix cost.

Objectiu 5: Millorar la salut materna

Cada any mor més de mig milió de dones durant l'embaràs o el part. Aquesta xifra, multiplicada per 20, és el nombre de dones que pateixen lesions greus o casos de discapacitat. S'han aconseguit alguns progressos en la reducció de la mortalitat materna en les regions en desenvolupament, però no pas als països on és més perillós donar a llum.

Objectiu 6: Combatre el VIH/sida, el paludisme i altres malalties

La sida s'ha convertit en la causa principal de mort prematura a l'Àfrica subsahariana i ocupa el quart lloc dins de les causes de mort a tot el món. Als països europeus de la Comunitat d'Estatos Independents (CEI) i en alguns punts de l'Àsia, el VIH s'està propagant a una velocitat alarmant. Si bé els nous tractaments allarguen la vida, no hi ha cura per a la sida, per la qual cosa, per complir aquest objectiu, s'han d'intensificar les tasques de prevenció a totes les regions del món. Cada any el paludisme i la tuberculosi causen la mort de gairebé tantes persones com la sida, a més d'ocasionar greus pèrdues a les economies nacionals. El 90% de les morts per paludisme es produeixen a l'Àfrica subsahariana, on s'estan incrementant les activitats de prevenció i tractament. La tuberculosi continua presentant una tendència a l'alça, en part com a resultat del VIH/sida, si bé hi ha un nou protocol internacional per detectar i tractar aquesta malaltia que sembla prometedor.

Objectiu 7: Garantir la sostenibilitat del medi ambient

Encara que la majoria dels països s'ha compromès a complir els principis del desenvolupament sostenible, això no s'ha traduït en un avanç suficient per fer marxa enrere en la pèrdua dels recursos ambientals del Planeta. Per assolir aquest objectiu caldrà posar més atenció a la difícil situació dels pobres (la subsistència quotidiana dels quals sol dependre directament dels recursos naturals que els envolten) i aconseguir un nivell de cooperació mundial sense precedents.

Les mesures adoptades per impedir que la capa d'ozó es continuï deteriorant mostren que és possible progressar. L'accés a l'aigua potable ha augmentat, però la meitat del món en desenvolupament continua sense disposar de lavabos o d'altres formes bàsiques de sanejament. Gairebé 1.000 milions de persones viuen en barris urbans de tuguris perquè la població urbana augmenta a un ritme molt superior al de les millores d'habitatges i al de la disponibilitat de llocs de treball productius.

Objectiu 8: Fomentar una aliança mundial per al desenvolupament

Els avenços relatius a aquest objectiu són encara més difícils d'avaluar que la resta, però sembla que la situació no ha canviat substancialment respecte al deute, a les regles del comerç internacional, a la "democràcia" en les institucions polítiques i financeres internacionals i, en definitiva, als pilars del sistema. Les regles del joc són les mateixes que fa 5 anys.

Per què no s'avança més i millor?

Com sol passar, els fets, i no pas els discursos, revelen les prioritats reals. Federico Mayor Zaragoza es queixava en un article recent que "(...) després de declarar, fa cinc anys, que no s'escatimarien esforços per a la posada en pràctica dels Objectius del Mil·lenni, tot sembla indicar que, llevat d'excepcions, el sistema imperant a escala global continua proclamant una cosa i fent-ne una altra".

Cada vegada més forma part de la consciència comuna que el nivell de riquesa dels enriquits està sostingut pels dramàtics nivells de pobresa dels empobrits; que aquest sistema es basa en el fet que una minoria

consumim i gaudim de la pràctica totalitat dels béns del planeta, que no remetria uns nivells de depredació i de deteriorament semblants per part de tots els seus habitants. Aquest model de desenvolupament, en fi, no és sostenible ni per a tothom ni per sempre. En la mesura que els ODM avancen en un altre sentit, troben obstacles per part dels qui veuen en perill el seu abusiu sistema de vida.

És massa car posar-los en marxa? Segons un informe de l'ONU, els ODM són summament raonables des del punt de vista econòmic. Només

caldrà que l'any 2006 l'Ajuda Oficial al Desenvolupament fos de 135.000 milions de dòlars i que l'any 2015 arribés als 195.000 milions. Sembla molt, però la primera xifra equival al 0,44% del PNB dels països donants, i la segona al 0,54%. Com es pot veure, és molt menys que el 0,7% pregonat i mai complert. I resulta encara més insignificant si la comparem amb els aproximadament 900.000 milions de dòlars que constitueixen les despeses militars mundials cada any. Una vegada més, no falten diners, sinó ganes. No s'avança més i millor perquè falti voluntat política i recursos aplicats a aquest fi, que no són dues coses, sinó la mateixa realitat, la causa i l'efecte.

"A la llum dels beneficis que es derivaran de reduir la pobresa i posar milions de persones en condicions de viure una vida més sana i més productiva per més temps, els Objectius del Desenvolupament del Mil·lenni constitueixen una excel·lent oportunitat d'inversió." Per aquest motiu, l'informe de l'ONU que descriu com assolir les metes proposades, d'on procedeixen les dades anteriors, es titula Invertint en el desenvolupament.

Estretament lligats als aspectes econòmics hi ha els de la mateixa organització del món: la desigualtat en el repartiment de recursos i la desigualtat de poder se sustenten mútuament. De poc, o de res, serveix incrementar en algunes engrunes els fons d'"ajuda" si, per començar, es continua amb unes estructures i amb una terminologia de dependència. Sense canvis estructurals orientats a un món més democràtic, en el sentit real del terme, ni tan sols canviaran les dimensions de la tragèdia. Per posar en servei una dinàmica nova, *"el món no ha de ser dirigit per un grup de països rics ("Nosaltres, els poderosos...") sinó, com el mateix president Roosevelt va establir, per tots els països, a les Nacions Unides ("Nosaltres, els pobles"...)"*, explica Mayor Zaragoza. Per això no està fora de lloc que l'Assemblea de l'ONU que aborda la marxa dels ODM tingui també com a tema la reforma de l'ONU (vegeu el requadre).

Nosaltres els pobles...

Així comença la Carta Fundacional de les Nacions Unides, però el cert és que la veu dels pobles troba força obstacles per ressonar-hi. Fa sis dècades, just acabada la Segona Guerra Mundial, una institució concebuda com a alternativa a la guerra (l'ús de la força per resoldre conflictes va quedar expressament prohibit), com a lloc on trobar-se i resoldre els conflictes parlant, va ser un avenç gegantí.

Les veus que reclamen una reforma a fons es deixen sentir des de ja fa molt temps. Ni s'ha abolit la guerra ni els Estats s'asseuen a parlar com a iguals a l'ONU. El Consell de Seguretat, concebut com una mena de govern mundial, es redueix a un exigu club de poderosos (els vencedors de la guerra) amb dret a veto. Tot el Sud està pràcticament absent, com no es cansen de repetir grans països com l'Índia, el Brasil, Egipte o Mèxic, entre altres.

L'Assemblea General que es reuneix el setembre a Nova York coincideix precisament amb el 60è aniversari de la institució. S'havia parlat molt sobre la importància d'aquesta cimera per donar resposta a aquestes i a altres inquietuds. No obstant això, les "profundes reformes" anunciades s'han quedat a mig camí. La reforma del Consell de Seguretat es posposa fins a final d'any, mentre es creen i es modifiquen alguns dels seus organismes (si bé alhora es diu que s'ha de reduir la burocràcia). No obstant això, temes crucials com la representació del Sud, la participació social o l'efectivitat de la institució continuen sense plantejar-se a fons.

Moltes de les realitats que les ONG afrontem en el nostre treball amb les persones més pobres són resultat de problemes globals. La seva solució necessita per tant una resposta global, en la qual els governs cooperin junts. Intermón Oxfam està convençut que un sistema de Nacions Unides eficaç i transparent és imprescindible per proporcionar aquestes respostes. Però a més, perquè sigui un organisme digne de la seva Carta Fundacional, l'ONU ha de garantir que tots els països, tots els pobles, tinguin veu en peu d'igualtat. En la mesura que no sigui així, no serà un instrument de democràcia, sinó un instrument en mans dels poderosos, amb dret amb prou feines a tímides protestes.

Els governs esquiven l'examen

Després d'un lustre d'avenços escassos i lents, una Cimera que amb prou feines va arribar a cim. El més benèvol que es pot dir dels governs, en paraules d'un testimoni proper, és que es van limitar a esquivar l'examen.

En primer lloc, perquè, malgrat la multitud d'estudis realitzats –molts dels quals encarregats per les mateixes NN.UU.–, han estat incapaços de posar-se d'acord per reconèixer que no anem pel bon camí, que si continuen les tendències actuals, en lloc dels 10 anys previstos, en caldran més de 100 per assolir els objectius fixats. Ni tan sols han estat capaços d'admetre l'incompliment del primer objectiu en el temps, el que tenia a veure amb la igualtat entre nens i nenes en l'accés a l'educació primària, que s'ha incomplert aquest mateix any 2005.

En segon lloc, perquè aquesta incapacitat de reconèixer la gravetat de la situació actual ha portat que el document final no tingui una cosa essencial: urgència!!! Regions senceres, com l'Àfrica subsahariana, estan emetent un SOS permanent al qual no s'ha fet prou cas en aquesta reunió.

Finalment, perquè s'han limitat a reproduir compromisos anteriors, sense donar aquest pas que cal per revertir la situació. En alguns temes, fins i tot s'ha retrocedit respecte a altres cimeres i reunions internacionals. Així ha passat amb el 0,7%,

que ha deixat de ser un compromís exigint a tots els governs i s'ha convertit en alguna cosa per a la consecució de la qual es demanda que cadascú *"faci esforços concrets segons els seus compromisos"*.

Al costat d'això, també hi ha algunes dades positives, començant pel fet que el resultat podria haver estat molt pitjor, ja que en algun moment es va arribar a qüestionar fins i tot la mateixa referència als ODM, i el seu reconeixement com a horitzó de futur.

A més d'una cosa tan elemental, s'han recollit alguns temes importants, com el compromís de posar fi al pagament de taxes per accedir a l'educació, o el de finançar les estratègies dels països per aconseguir educació per a tothom. També el llenguatge és positiu en temes com el deute extern, on es confirma la necessitat d'anar més enllà d'allò acordat fins ara i es planteja fins i tot la possibilitat de condonar deute als països de renda mitjana (davant una atenció exclusivament centrada en els més pobres, com fins ara). El text final és innovador en temes relacionats amb la situació de la dona, ja que reconeix la necessitat de posar fi a la impunitat davant la violència contra elles i en garanteix els drets en aspectes com la protecció laboral, la propietat privada i els serveis de salut reproductiva.

Per fi la gent?

La conclusió de l'informe del secretari general de l'ONU, sota l'expressiu títol d'"una oportunitat i un desafiament", és que *"correspon a la comunitat mundial decidir si aquest moment d'incertesa és presagi de conflictes més generalitzats, de desigualtats més profundes i de l'erosió de l'Estat de dret o si, per contra, pot aprofitar-se per renovar les nostres institucions en pro de la pau, la prosperitat i els drets humans. Ha arribat el moment de passar a l'acció."*

Aquestes paraules estaven escrites amb vista a la Cimera. En vista d'uns resultats tan pobres i tan vergonyants, agafen un

nou sentit. És el moment que la ciutadania assumeixi com a propi l'objectiu 8; la nova aliança pel desenvolupament incumbeix a tothom.

La mobilització de la ciutadania per pressionar els poders públics –els nostres representants– forma part dels ODM, en un explícit exercici de democràcia, perquè aquests objectius siguin un punt de partida que cal sobrepassar en el temps i en les metes. Activar-nos perquè s'activin i facin passos valents i concrets.

Amb aquesta finalitat es van posar en marxa nombroses campanyes, diferents en els promotors i en els països, però coincidents en la intenció. Algunes d'aquestes campanyes són:

- **Banda Blanca:** campanya internacional de la Crida Global Contra la Pobresa (GCAP) (<http://www.whiteband.org>).
- **Pobresa Zero:** campanya de la Coordinadora Espanyola d'ONG (<http://www.pobrezacero.org>).
- **Sense excuses 2015:** campanya del Mil·lenni de l'ONU (<http://www.sinexcusas2015.org>).

Les propostes d'aquestes campanyes, en termes generals, són:

- **Més i millor ajuda:** meta del 0,7, ajuda deslligada d'interessos comercials i orientada als països i als col·lectius més empobrits.
- **Cancel·lació del deute** als països més pobres i inversió dels recursos alliberats en els ODM.
- **Modificacions substancials de les regles del comerç** que penalitzen els països més empobrits i que perjudiquen el medi ambient.
- **Eliminació de les subvencions** a la producció agrícola del Nord.
- **Protecció als serveis bàsics** per assegurar els drets fonamentals: alimentació, salut, aigua potable, etc.
- **Compliment dels compromisos internacionals** per part dels governs del Nord i del Sud.

La implicació que significa participar-hi és un exercici de ciutadania global, que implica assumir responsabilitats globals. Les accions públiques organitzades a tot el món coincidint amb la Cimera per empènyer els mandataris a arribar a acords significatius van ser diverses. En alguns llocs, centenars de persones van formar amb els seus cossos un gran ull amb un inequívoc missatge als polítics: "Us vigilem". Ara és el moment de fer veure que la ciutadania no perd de vista quines són les seves prioritats.

A l'article repetidament citat, Federico Mayor Zaragoza es feia

la pregunta que inicia aquest apartat. La resposta, per descomptat, és nostra, de la gent que podem actuar *"a escala local i mundial, milions de veus, pacíficament, assumint el paper que els correspon, actuant de manera responsable per al futur, sense resignar-se, sense cedir al 'no hi ha remei', sense permetre les desmesures de l'excessiu poder econòmic, polític, cultural, mediambiental, mediàtic... concentrat en poques mans. La gent, per fi, a l'escenari! I la transició des d'una cultura secular de força i imposició a una cultura de conciliació, de diàleg, de pau."*

Per saber més... Per saber més...

Llibres

La palabra empeñada. Los Objetivos 2015 y la lucha contra la pobreza

Plataforma 2015 - Los Libros de la Catarata. Madrid, 2005.

Objetivos del Milenio. ¿Se puede acabar con la pobreza?

Pablo J. Martínez Osés - PPC. Madrid, 2005

Informes

Informes anuals del PNUD

<http://hdr.undp.org/reports/global/2005/espanol/>

Informe del PNUD: Progresos, reveses y desafíos

<http://www.undp.org/spanish/mdgsp/ODM-progresos.html>

Pàgines web: Páginas web:

Pàgines web de les NNUU

<http://spanish.millenniumcampaign.org>

<http://www.un.org/spanish/millenniumgoals>

"Campanya Sense Excuses 2015" de les NNUU

www.sinexcusas2015.org

"Banda Blanca", símbol internacional de la Crida Global d'Acció Contra la Pobresa

www.whiteband.org

"Campanya Pobresa Zero" de la Coordinadora d'ONGD espanyoles

www.pobrezacero.org

Visita la nostra web
i descarrega el
Global Express!

www.IntermonOxfam.org/educar/global

Global Express pretén generar preguntes entre els alumnes y les alumnes sobre el que expliquen els mitjans de comunicació. Es tracta de promoure una visió crítica de la realitat que els permeti comprendre l'estat del món i, en especial, la situació del món en desenvolupament.

Global Express és una iniciativa de: Centrum voor Mondiaal Onderwijs (Holanda), Curriculum Development Unit (Irlanda), Centro Educazione Mondialità (Italia) i Intermón Oxfam (Espanya).
Global Express està finançat per la AECI